

OPBOUW

WEEKBLAD TOT OPBOUW VAN HET GEREFORMEERDE LEVEN

uitgave van de gereformeerde persvereniging „opbouw“

Redactie-sekretariaat: Postbus 7176 te Amsterdam.

Administratie: Rotterdamse Rijkweg 174, Rotterdam-8

E. R. POSTMA — EINDHOVEN

PSALM 132 (1)

Misschien wel de ark...

„Het blootleggen van de Tempelberg laat zien wat voor een genie Herodes geweest is“, mompelt hij zacht. „De manier waarop die man straten liet aanleggen, paleizen bouwen, heuvels slechten, kortom deze stad plande, is zonder weerga“. Aldus Benjamin Mazar, de bejaarde hoogleraar aan de Hebreeuwse Universiteit te Jeruzalem, de man die al sinds 1968 één van de meest ambitieuze archeologische projecten in Israël, zo niet in de wereld leidt. Een hoogtepunt was de ontdekking vorig jaar van twee verborgene ingangen in de Zuidelijke Muur op de Tempelberg. Beide ingangen verschaffen toegang tot geheime gangen, die tot ver onder het terras lopen, dat de tempel omgaf. Eén der gangen is 25 meter uitgegraven en daar blijft het voorlopig bij. Reden: een verdere uitgraving zou een veiligheidsrisico kunnen opleveren voor de heilige moskeeën El Aqsa en de Moskee van Omar, die eeuwen na de verwoesting van de tempel op het terras gebouwd zijn. Uiteraard geen gering offer voor de archeologen. Want wie weet wat zich aan het einde van die gangen bevindt? Misschien wel de Ark, mompelt de een... misschien wel de Stenen Tafelen, fluistert de ander...

Tot goed begrip: in het bovenstaande citeerden we vrijwel letterlijk, zij het verkort, een artikel van Rex Brico in Elseviers Magazine d.d. 26 jan. 1974. De gedachte aan de ark leeft nog onder Israël, hoewel Jeremia (zij 't met een ander accent) profeteerde: men zal niet meer spreken over de ark van het verbond des HEREN; zij zal niemand in de zin komen, men zal aan haar niet meer denken en haar niet meer zoeken (Jer. 3:16). Met een ander accent, want in Op. 11:19 lezen we: en de tempel Gods, die in de hemel is, ging open en de ark van zijn verbond werd zichtbaar in zijn tempel...

Wie is de Messias?

Israël is wel eens vaker op zoek geweest naar de ark. Dat blijkt uit Ps. 132. Een merkwaardige psalm in dit bundeltje liederen. Van alles kwam al aan de orde. Stad en land, zaaien en oogsten, vrouw en kinderen, verleden en

toekomst. Je zou zeggen: er valt geen zegen meer te vergeven. En dan komt Ps. 132. Opvallend in lengte. Opvallend in vormgeving: zeker twee stemmen of koren. In „ouderwetse“ taal. Over een „ouderwets“ onderwerp. Met een hoogst actuele kern: wend het aangezicht van uw gezalfde niet af, terwille van David uw knecht (vs. 10). Dat kan dus David zelf niet zijn. Maar gezalfde (messias) is een term die ook met voorliefde voor Davids „zonen“ (nakomelingen) wordt gebruikt. We weten, dat uit Babel ook een van Davids zonen mee terugkwam: Zerubabel (zaad van Babel). Als nazaat van David heeft hij recht op de titel „gezalfde“. Dan bevat vs. 10 een gebed van Israël voor Zerubabel, de Davidide, bij monde wellicht van zijn priesters. Het volk heeft zich allicht ook bezig moeten houden, na de terugkeer, met het probleem van de (lege) zetels van het huis van David, de (onbezette) zetels ten gerichte (Ps. 122:5). Wie zal daarop plaats nemen? Of liever: zal ooit nog iemand daarop plaats nemen? Vandaar dit gebed voor de gezalfde, versterkt door een beroep op Davids eed aan Jahweh (vs. 1 v.v.) en Jahweh's eed aan David (vs. 11 v.v.).

Eén troon te weinig

HERE, gedenk dan aan de moeite, die David zich gegeven heeft... Dat slaat, blijkens het vervolg, op het overbrengen van de ark naar Jeruzalem vanuit Kirjath-Jearim, dus op de gebeurtenissen vermeld in 2 Sam. 6 en 7 en 1 Kron. 13-16. Vooral uit Kronieken blijkt hoeveel daaraan vastzat: de liturgische ordening van Levi. Op deze plaatsen wordt met geen woordt gesproken over een gelofte of eed van David: de psalm brengt hier een nieuw gegeven bij. Moeilijker ligt het met de inhoud van de eed. David zweert, dat hij geen oog zal dichtdoen, voor en aler hij voor de HERE een plaats heeft gevonden. De ark heeft immers onderweg, na de plotselinge dood van Uzza, nog drie maanden in het huis van de Gattiet Obed-Edom gestaan. Dan is David wel wat slaap te kort gekomen... 't Lijkt ons onaanvaardbaar, de inhoud van een eed (al is 't ook

maar voor een deel) als dichterlijke vrijheid aan te merken. Daarom blijven er twee mogelijkheden: David legde deze eed af of bij de tweede poging (vanuit het huis van Obed-Edom, of bij de eerste opzet, waarbij het hem onmogelijk werd, die eed letterlijk na te komen (Perez-Uzza). We kiezen o.g.v. Ps. 132:5 en 6 voor het laatste. En stellen 't ons zo voor: David heeft Jeruzalem op de Jebusieten veroverd. Na Hebron wordt dit nu zijn residentie. Hij bouwt er huizen (c.q. een paleis) van cederhout, maar bedenkt dat de ark een vrijwel vergeten bestaan leidt (zoals vaker los van de tabernakel, vgl. 1 Sam. 21 en ook later, 1 Kron. 16:39 en 21:29), misschien omdat men er bang voor is. Die staat n.l. vanaf de terugkeer uit Filistea (via Beth-Semes) sinds mensenheugenis ergens in Kirjath-Jearim (vgl. 2 Sam. 7:1). David erkent: wij hebben in de dagen van Saul ons niet om haar bekommerd (1 Kron. 13:3). Die situatie kan al wel zo'n 80 jaar hebben bestaan.

De vondst in Woudstad

David besluit hierin op staande voet verandering te brengen. Hij bindt zichzelf met een eed (te vergelijken met het gedrag van Uria, 2 Sam. 11:9 v.v.). Hij wil er zijn nachtrust voor opofferen. Dat kan hij redelijkerwijs beloven, omdat hij weet dat de ark ergens in de buurt van Kirjath-Jearim (woudstad, dus een bosrijke streek) moet staan. Hemelsbreed is dat zo'n 13 à 14 km van Jeruzalem.

't Laatste bekende gegeven is: in het huis van Abinadab. Maar die man moet al lang overleden zijn. Dus laat hij eerst navraag doen. Zijn boodschappers melden hem: zie, wij hebben van haar gehoord in Efratha, wij hebben haar gevonden in de velden van Jaër! Zo'n 3 à 4 uur gaans van Jeruzalem wordt de vondst gedaan, in de bergwouden, dus wél verborgene. Merkwaardig dat God zelf zo weinig haast heeft gemaakt, de ark op de plaats van bestemming te krijgen — sinds de intocht. Hij heeft Israël beslist niet overhaast. 't Zal trouwens tot Salomo's tijd moeten wachten voor de tempel wordt gebouwd — en dan moet eerst nog de dorsvloer van Arauna door David opgekocht worden (2 Sam. 24). Dat laatste onderstreept nog eens het vreemde van Israëls gedrag. Tientallen jaren bleef de ark op non-actief. De ark — en dus ook het verzoendeksel... grote verzoendag! (vgl. B. Holwerda, De terugkeer van de ark, in „Tot de dag aanlicht“, pag. 152 e.v.).

Het oude signaal

Toch beseften Davids boodschappers best de waarde van hun vondst: laten wij zijn woning (!) binnengaan, laten wij ons neerbuigen voor zijn voetbank! Die

Het redactiesekretariaat van „Opbouw“ is gewijzigd.

Alle stukken bestemd voor de redactie zenden naar Postbus 7176 te Amsterdam.

voetbank doet denken aan een troon, niet ten onrechte blijkens Jer. 3:16, 17. Maar daarmee wordt het navrante van de situatie wel duidelijk. David op een troon in een cederhouten paleis — Jahweh's troon ergens vergeten in een huis in Jaër's velden... Daar moet verandering in komen: sta op, HERE, naar uw rustplaats, Gij en de ark uwer sterkte, Israël heeft de rust al lang gevonden in het beloofde land — de ark nog niet.

De formulering herinnert aan het oude „signaalwoord“ van Num. 10:35, 36 (vgl. Ps. 68:1 v.v.) en dat is veelzeggend. Toen ging God voorop... Maar de herinnering maakt de vreugde wel gaande. De Priesters zien een goede toekomst dagen — ze komen weer in functie: mogen uw priesters zich bekleden met gerechtigheid, en uw gunstgenoten juichen! Het hele verhaal van 2 Sam 6 en 7 (c.q. 1 Kron. 13-16) wordt nu gecomprimeerd in enkele verzen, met weglating van veel. Daarom is het wél verhaalde dubbel belangrijk: 't was David, die uiteindelijk om de ark des HEREN dacht en er iets aan deed. En de priesters varen er wel bij: nu kan ook hun liturgische dienst geregeld worden. Ten bate van heel Israël.

IN DIT NUMMER

- Pagina 85
Ds E. R. Postma,
Psalm 132
- Pagina 86
Ds H. Smit,
De vrees voor heerschappijvoering
- Pagina 87
Prof. C. Veenhof,
Omgang met de bijbel
Ds G. Janssen,
De „lijdensweken“
- Pagina 88-89
D. W. L. Milo,
Verlos ons van de boze
Ds C. P. Plooy,
De brief van Jakobus
- Pagina 90
Redt Een Kind
Het begin is er
- Pagina 91
Boekaankondigingen
Ons „Program“

H. SMIT — DEN HELDER

De vrees voor heerschappijvoering

(II)

We willen nog eens het bekende klassieke artikel van de Kerken-ordening citeren: „Geen kerk zal over andere kerken, geen dienaar over andere dienaren, geen ouderling of diaken over andere ouderlingen of diakenen enige heerschappij voeren”.

De Here heeft de kerken en evenzo de ambtsdragers **naast** elkaar gezet. En nu mag dat „naast” niet door „boven-onder” vervangen worden. Geen van de zusterkerken mag worden tot „de gebiedster, op wier hand de ogen van de dienstmaagden zijn geslagen”; geen van de ambtsbroeders mag zich opwerken tot de positie van „de heer, op wiens hand de ogen der knechten zijn”. Deze aanhaling uit psalm 123 is zinvol, omdat de heerschappijvoering hierdoor tegelijk als **vervanging** van God naar voren komt.

De onderlinge verhouding van kerken is een andere dan de onderlinge verhouding van ambtsdragers binnen een kerkeraad. Toch is er geen bezwaar tegen, dat die beide verhoudingen in één adem worden aangeduid. Heerschappijvoering staat immers nergens voor. Zij kan aarden in de bodem van vergaderingen, die onderling verschillen van karakter.

Laten we ons nu eens even bezighouden met één van die genoemde verhoudingen. Ik denk hier aan de ouderlingen en hun ambt.

Wanneer er in een gemeente twaalf ouderlingen zijn, dan zal wel niemand beweren, dat ieder van hen een twaalfde deel van het volle ouderlingschap bedient. Neen, ieder van de ouderlingen heeft het volle ambt. Zouden er opeens elf vertrekken, dan zou de twaalfde het natuurlijk wel akelig druk hebben, maar zijn ambt zelf zou er niet „voller” van worden.

Ook is het niet juist te zeggen, dat ieder van de ouderlingen over een twaalfde deel van de gemeente gesteld is. Hoewel er voor huisbezoeken een werkverdeling mag worden gemaakt, is toch een ieder van hen geroepen en bevestigd om „de kudde Gods” ter plaatse te leiden en te verzorgen. Anders zou — konsekwent gedacht — ieder ouderling „zijn eigen kerk” moeten krijgen!

We moeten dus wel konkluderen, dat het „ambtsbereik” van de één op een eigenaardige manier met dat van de ander samenvalt. En dat iedere ouderling zijn ambtelijke verantwoordelijkheid pas ten volle tot gelding kan brengen wanneer hij dat doet in vereniging en verbondenheid met zijn ambtsbroeders.

Dat deze stand van zaken „oorspronkelijk” is kan men eenvoudig afleiden uit de combinatie van het **meervoud** „oudsten” en het **enkelvoud** van de plaats of

Kerkelijk Leven

gemeente — Hand. 14 : 23, 16 : 2; enz.

Ik zei dus: „... in vereniging en verbondenheid met zijn ambtsbroeders.” Dat betekent dus bespreking en overleg, het toetsen van de overtuigingen. Dat betekent gehoor vragen en gehoor verlenen. Dat betekent ook, dat men bij verschil van mening streeft naar de vereniging der gevoelens (Hand. 15 : 7 e.v.). Dat zal ook telkens betekenen de inschikkelijkheid, waarin men in „middelmattige” zaken van toegeven weet.

En nu geeft de bijbel nergens voet aan de gedachte, dat het „dus” wel komen moet tot heerschappijvoering — tot onrechtmatige „ambtsvergroting” bij de één (die dan „de heer” wordt), tot onrechtmatige „ambtsinperking” bij de anderen (die dan „de knechten” worden). Men moet ook in de samenleving van ambtsdragers het goede najagen en doen. Men moet het kwade vermijden en bestrijden. Maar men kan niet uit die samenleving wegluchten!

Blijkbaar is ook hier de angst een slechte raadgeefster. Angst leidt tot resignatie. Dat deftige woord duidt aan, dat men de zône waar het gevaar dreigt maar helemaal verlaat. Het duidelijkste voorbeeld daarvan leveren de discipelen in Matth. 19. De Here heeft hun gezegd hoe God het huwelijk en de huwelijksband bedoeld heeft. En wat is hun antwoord? „Indien voor een man de zaak met zijn vrouw zo staat, is het niet raadzaam te trouwen!” Weg wezen! Weg uit het gevaarlijke gebied!

Zo zou men zich een ouderling kunnen voorstellen, die uit angst voor heerschappijvoering zijn ambt maar in alle eenzaamheid „recht voor zich uit” gaat bedienen. Wanneer hij dat konsekwent doet — ook waar de kerkelijke tucht binnen het gezichtsveld komt —, dan zal de angst voor heerschappijvoering hem alleen maar kunnen leiden tot... heerschappijvoering! Hij zou immers zijn medebroeders verhinderen hun verantwoordelijkheid voor „zijn” schapen tot gelding te brengen.

Angst — het kleine kind is zo benauwd voor de hond, dat het zich halsoverkop onder een auto werkt!

Ook Paulus heeft in ander maar verwant verband de resignatie afgewezen. Hij beseftte, dat het verkeer zou zijn Titus te besnijden. Daarmee zou hij de Judaïsten terwille zijn. Maar hij zou daarmee Christus van zijn plaats verdringen. Daarom zou deze „inschikkelijkheid” onchristelijke slaafsheid zijn (Gal. 2 : 3-5).

Maar toen diezelfde Paulus bemerkte, dat Timotheüs vanwege zijn Griekse vader maar moeilijk ingang zou kunnen vinden bij de Joden van de omtrek, nam hij hem tot zich en besneed hem (Hand. 16 : 3). Hier beseftte Paulus, dat hij de Joden een Jood mocht zijn. En dat deze besnijdenis zou berusten niet op onchristelijke slaafsheid maar op christelijke inschikkelijkheid.

Menselijk bekeken zou het voor de hand gelegen hebben dat Paulus had gezegd: „Besnijdenis? Enkel maar ellende van gezien! Weg wezen van dat gevaren-gebied!” Dan zou er veel vernield zijn!

De bijbel leert ons te onderscheiden.

Gehoor vragen — het is goed, zolang men daarin doorgang verleent aan het woord van Christus; het is slecht, zodra men daarin Christus gaat vervangen!

Inschikkelijkheid — het is goed, zolang men daarin om Christus’ wil tegemoetkomt aan de wens van de ander; het is slecht, zodra men Christus zelf laat wijken voor de wil van een mens!

De Here wil ons door zijn Geest en Woord leren onderscheiden. Hebben we — om dat voorbeeld even aan te halen — nu met Timotheüs’ of met Titus’ besnijdenis te doen? Om dat onderscheidingsvermogen hebben we te vragen in ons gebed. We moeten **niet** vragen van de noodzaak van het onderscheiden verlost te worden!

Nu zet ik enkele dingen even op een rijtje:

Onderling overleg, het streven om bij verschil van mening tot éénheid van gevoelens te komen, het gehoor vragen en het gehoor verlenen, de inschikkelijkheid in „middelmattige” zaken — ziedaar een greep uit het normale leven van- en samenleven binnen de kerkeraad. „Normaal” betekent dus, dat de heerschappijvoering — de „ambtsvergroting” („heer”) en de „ambtsinperking” („knecht”) — er niet per definitie in zit! Die kan er alleen komen door de **misvorming** van het normale! Dan wordt het doorgang verlenen aan het woord van Christus tot een vervanging van Christus; dan wordt de christelijke inschikkelijkheid tot een onchristelijke slaafsheid.

Er is en blijft verschil tussen de samenleving van ambtsdragers in de kerkeraad en het samenleven van kerken naar een aangenomen akkoord. Het eerste is om zo te zeggen „oorspronkelijk” en „authentiek”; het tweede komt neer op een vrij-gekozen vormgeving aan de geboden onderlinge liefdebetrachting. Toch moet men het verschil niet gaan maken tot een tegenstelling!

Het ligt op zijn minst voor de hand, dat kerken aan het gebod tot blijvende liefdetrouw de begeerte ontlenden elkander ook blijvende en konkrete beloften te doen! Uit die begeerte wordt een akkoord geboren.

En zit er niet een element van zwakheid in, als men enerzijds wel de durende gelding van het liefdegebod erkent, maar er anderzijds voor waakt, dat de konkrete **gestalte** van de liefdebetrachting van incidenteel karakter blijft?

Ik geloof, dat hier enkele vragen te stellen zijn. Ze bewegen zich op dat gebied van angst en resignatie.

In de kerkeraad beschouwen we wat ik straks noemde — van ge-

BIJBELSE RAADGEVINGEN

Gode het loffer brengen —
altijd!

Hebreeën 13 : 15

In dagen van voorspoed en rust de Here belijden is niet zo moeilijk. Hem loven en danken in onze kerkdiensten kan zeer verheffend zijn. Maar Gods naam belijden voor stadhouders en koningen, voor inquisiteurs en synodale kerkbesturen, voor tribunaal en volksgericht; voor Christus’ eer en recht opkomen als het ons schade brengt, als we er vrienden door verliezen, als we heel de geachte en eerbiedwaardige en wetenschappelijke kerkwereld tegen ons krijgen, dat vraagt een sterke geloof, dat vraagt volharding. Dat kan niemand van zichzelf. Zulke loffers (en daar gaat het toch in onze tekst over: altijd!) kunnen we alleen opbrengen door Christus, dat is in het geloof steunend op Hem, op Zijn verdienste en hogepriesterlijke voorbede.

Dat loffer hebben de apostelen van de Heer gebracht voor het joodse Sanhedrin, toen ze om Jezus’ naam geselsd werden en heengingen, verblijd, omdat ze vervaardigd werden om die Naam smaadheid te dragen. Dat loffer werd Gode opgedragen door Paulus en Silas, toen ze in de kerker te Philippi gevangen zaten en met de voeten in het blok Hem psalmen zongen.

Dat loffer waren de geloofsgetuigenissen van de martelaren. Dat is de belijdenis die Guido de Brès eertijds opstelde.

Tot die offeranden des lofs behoren de verantwoordingen van de Afgescheidenen voor de rechtbanken en allen die als ambtsdragers in kerkelijke vergaderingen geweigerd hebben het hoofd te buigen onder een ander juk, dan alleen het zachte juk van onze Heiland.

Welk een genade als we ook nu nog tot zulke loffers verwaardigd worden. Ze zijn Gode aangenaam.

Bilthoven.

B. Telder

hoor vragen tot en met de inschikkelijkheid — als de normale gang van zaken.

Waarom zouden we diezelfde „normaliteiten” onverwijld tot abnormaliteiten verklaren, als het om de samenleving der kerken gaat? Waarom dan zonder meer de heerschappijvoering geconstateerd?

Waarom zouden we de misvorming van het normale — waarover we ten aanzien van de kerkeraad spraken — als de onvermijdelijke gang van zaken gaan beschouwen in kerkverbandelijke omgeving.

Waarom moet de „Timotheüs” in kerkeraadsverband de „Titus” zijn in het kerkelijk samenleven?

De waarschuwing tegen het gevaar heeft alle recht. Maar hebben we ook het recht de nuancering en de verfining en het diepgaande onderscheid, waarmee we ten aanzien van de kerkeraad wel **moeten** werken, simpelweg te vergeten als het om het kerkelijk samenleven gaat?

Is dat niet voor een groot deel de angst? Is dat niet de resignatie — „Weg wezen van dit gevareng gebied!”?

In het bekende evenzeer klassieke artikel 31 vinden we die beide

bepalingen: „Voor vast en bon- dig houden wat door de meeste stemmen wordt goedgevonden” en „Tenzij dat het bewezen wor- de te strijden tegen het Woord Gods...”. Hebben we daar niet een bepaalde vorm van de belofte tot christelijke inschikkelijkheid? Hebben we daar ook niet in een bepaalde vorm de grënsbepaling — Christelijke inschikkelijkheid wordt misvormd, zodra men Christus zelf laat „inschik- ken”! — ?

Waarom zou men tussen het sa- menleven van kerken en het sa- menleven van ambtsdragers een tegenstelling forceren?

Of ik niet de vrees voor heerschap- pijvoering deel? Zeker wel! Maar

laten we niet alleen de hond maar ook de auto vrezén! Niet alleen de waaghalzerij maar ook de resig- natie! Laten we de Here bidden om de gave van de goede onder- scheiding! Niet om het wegnemen van de **noodzaak** tot onderschi- den!

Angst is een slechte raadgeefster! Angst kan ons brengen in de merkwaardige situatie, dat we simpelweg niet de kans meer heb- ben onze „zuster” ergens uit te bannen, omdat we samen nergens meer in zitten. Jawel, maar dan zal een benauwende vraag ons ook meer en meer gaan kwelen: Hebben wij het begin van de uit- bannung vermeden? Of hebben we het einde daarvan in alle ge- ruisloosheid bereikt?

C. VEENHOF - KAMPEN

Omgang met de bijbel

Hierover wil ik nog wat zeggen. Want het gaat daarbij om het zijn of niet zijn van de kerk, ja, om leven of dood.

Bidden is een wezenlijk element in het leven des geloofs. Maar de omgang met de bijbel nog meer! Als we bidden spreken we tot God. Als we in de bijbel lezen spreekt God tot ons. En wat is

belangrijker? De vraag stellen is haar beantwoorden! Er moet in het leven van een christen **geen dag** voorbijgaan zonder dat hij zich een poos intensief in de Hei- lige Schrift verdiept.

Uit de gereformeerde wereld ver- dwijnen reeds decennien lang veel „jongeren” en „intellectuelen”. Op grond van een veeljarige er- varing durf ik zeggen dat één der voornaamste oorzaken daarvan is dat deze mensen de kern van de bijbelse boodschap nooit hebben leren verstaan. Zij hebben zich veelal niet de moeite getroost zich serieus te verdiepen in de Heilige Schrift. Dikwijls wel in allerlei populaire geschriften over theo- logische problemen die toevallig juist in de belangstelling waren gekomen.

Je hoort en leest soms dingen die je verbijsteren. Je vraag je dan af: zijn hier christenen aan het woord die bovendien ook nog

vanuit de Schrift voorlichting willen geven?

Onlangs ging het in een uitzen- ding van het Ikor over een afri- kaanse staat. Daarin was door de regering een boerenorganisatie opgericht, om de boeren daardoor voor te lichten en te helpen. Maar die boeren gingen tot „be- zettingen” over! Toen trok de re- gering de stem in. En nu zouden „de kerken” — zo zegt men dat dan — die boeren geldelijk steu- nen. Een dame vroeg in die uit- zending of dat allemaal iets met het Evangelie te maken had. De dominee had het antwoord klaar! Dit: „Jezus zei: zalig zijn de ar- men van geest!”

Als je zo iets hoort, nog wel van een kerkelijk voorlichter, dan gaat er wel zo ongeveer een af- grond voor je open! De man die zo iets durft te zeggen heeft **niets** verstaan van wat Jezus met deze woorden zegt.

In „Kerk en Theologie” las ik de- zer dagen over een dominee die de mensen had verkondigd dat bekering „verandering” betekent. En zo zei hij toen, omdat in Am- sterdam in de samenleving de diepst ingrijpende veranderingen plaats vinden was Amsterdam de meest bekeerde stad!

Deze dingen zijn erg. Voor de mensen die dergelijke onzin debi- teren. Maar vooral ook omdat ze bij hen die deze dwaasheden ho- ren een door en door valse indruk van het Evangelie en de kerk te- weegbrengen.

Maar hoe is het in onze kerken? Wordt door de leden daarvan werkelijk geworsteld om de Schrift te verstaan? Worden de kinderen door de ouders gestimu- leerd en geholpen bij de studie van de Heilige Schrift? Worden de middelen gezocht en gebruikt

JAARVERGADERING

van de

Persvereniging „Opbouw”

zaterdag 27 april a.s.

Naast de huishoudelijke me- dedelingen zal Prof. dr B. Goudzwaard een referaat houden.

Nadere mededelingen volgen.

die daarbij helpen kunnen. Wordt, ik noem maar wat, b.v. een brief van Paulus of Petrus of Johannes zo bestudeert dat men de kern, de geest, de boodschap ervan ver- staat? Bestaat bijbelkennis dik- wijls niet uitsluitend uit wat men van de „bijbelse geschiedenis” heeft onthouden en enkele tek- sten die men toevallig, meestal zonder het verband waarin ze voorkomen te kennen, heeft ont- houden?

Zou het niet goed zijn eens ernstig over deze noodzakelijke bijbel- studie na te denken — en er aan te gaan doen?

Dit is vermoedelijk momenteel wel het allerbelangrijkste in het leven en voor de bloei van de kerk.

G. JANSSEN — BADHOEVEDORP

De „lijdensweken”

We verkeren momenteel in wat van oude tijden af de lijdenswe- ken genoemd worden — de ze- vental weken, die aan Pasen voor- afgaan en waarin het lijden van Christus in het bijzonder over- dacht wordt.

’t Is algemeen bekend dat de gro- te Reformatie niet zo bijzonder gesteld was op de zgn. christelijke feestdagen, maar het accent legde op de zondag als de dag waarop de gemeente van Christus samen kwam om Gods Woord te horen, de sacramenten te gebruiken en de armen te gedenken. Hierbij mag echter niet vergeten worden, dat men ook geregeld in de week naar de kerk ging. In Genève werd elke dag in de week ge- preekt, ook in Nederland ging men op door de weekse dagen naar de kerk. Of men met het oog op de zondagsviering daarom te- gen de viering van christelijke feestdagen was is een argument, dat nog wel eens nader mag wor- den bekeken. Verzet tegen Room-

se gedachten en praktijken zullen wel de voornaamste rol hebben gespeeld.

Nu zijn niet alle christelijke feest- dagen van, om zo te zeggen, Roomse origine. Reeds voor de kerk verroomst was, is er al sprake van christelijke feestdagen. Reeds omstreekt 150 n.C. is er verschil in de datum waarop men in het Oosten en Westen het Paas- feest vierde en doet Polycarpus, bisschop van Smyrna een poging daarin eenheid te brengen. Vol- gens een mededeling van Schotel in zijn bekende boek over De openbare eredienst der Nederl. Herv. Kerk in de 16e, 17e en 18e Eeuw is het Paasfeest het oudste der christenheid, „het feest der feesten”, en klimt het tot de apostolische tijden op.

Maar al vroeg ging in de Oude Kerk daaraan een vastentijd vooraf. Aanvankelijk duurde deze veertig uur, later treedt in dit opzicht grote verscheidenheid op. Te Rome vaste men drie gehele

weken, uitgenomen op sabbath. Te Constantinopel zeven weken, totdat eindelijk het veertig dagen vasten overal werd ingevoerd, al- dus Schotel, 2e druk, pag. 222. Bizonderheden laten we daar.

In de kerken van de Reformatie in Nederland werd het vasten vervangen door de prediking — men ont kwam nu eenmaal niet aan ingewortelde gewoonte, maar drukte er wel een eigen stempel op. Dat was in dit geval het stem- pel van de prediking. Tegenwoor- dig is het aantal zondagen, waar- op over het lijden van Christus gepreekt wordt zeven. Althans in verschillende kerken.

Het is mij onbekend of in onze vrijgemaakte kerken de hand ge- houden wordt aan deze zeven „lij- denszondagen”. We hebben er geen speciaal gebod voor in de Bijbel. Ook is mij althans geen kerkelijke overeenkomst bekend, die hierover een uitspraak doet. Hier is alleen sprake van een al- gemene gewoonte, die geheel of gedeeltelijk vermoedelijk ook wel in verschillende van onze kerken zal gevolgd worden.

En wanneer we zien welk een ruimte in de Evangelieën aan het lijden van Christus wordt gege- ven, valt er wel iets voor te zeg- gen om een aantal zondagen, voorafgaand aan het Paasfeest, daaraan speciale aandacht te ge- ven. Speciale, want kruis en op- standing hebben altijd het hart van de christelijke prediking te zijn.

Maar als dat dan gebeurt, dan is er alle reden voor om elkaar er op te wijzen dat dat lijden dan ook verkondigd moet worden in al zijn bijbelse facetten, zoals we die vinden in Oude en Nieuwe Testament, in de Evangelieën, en de brieven en in de Openbaring van Johannes. Want er wordt te- genwoordig veel over Jezus Chris- tus en Zijn Kruis gesproken en geschreven. We weten daar alle- maal wel het een en ander van. De lijdende Knecht des Heren wordt getrokken in het kamp van de revolutionairen, van de marte- laren, van het loutere voorbeeld. Er worden „alternatieve” ver- zoeningsleren voorgedragen.

Natuurlijk kan het niet de bedoe- ling zijn van de prediking daar breed op in te gaan. Het positieve zal altijd boven het polemische moeten uitgaan. Maar we kunnen aan dit alles toch niet voorbij- gaan. We zullen het in ons ach- terhoofd moeten hebben m.i. om in deze tijd de gemeente het lijden van Christus recht te doen ver- staan, zodat ze innerlijk gewa- pend wordt tegen allerlei theo- rieën, die aan het evangelie van het lijden en sterven van de Here Christus te kort doen.

Zo gezien is er wellicht extra re- den om in deze weken het lijden van Christus aan de gemeente te verkondigen — in het licht van Pasen uiteraard. En dan gaat het natuurlijk niet om dogmatische verhandelingen, maar om preken, bediening van het Woord aan de gemeente.

D. W. L. MILO — VIERHOUTEN

Verlos ons van de boze

(ziekte en demonie)

Meermalen ontmoette ik een Surinaams vrouwtje, wier man in hoge mate patiënt was. Het echtpaar was niet jong meer — al vele jaren met Westindisch pensioen. De man was blank en ziek. Zij was in zekere zin zwart en gezond. Samen hebben ze veel afgetobd, in de jaren dat ik ze kende. Ze woonden in een huisje aan de heiderand: zij en hij, zwart en blank, gezond en ziek, de een meest verticaal, de ander meest horizontaal.

Enkele malen bezocht ik hem, als zij dat vroeg. Je kon wel tegen hem spreken, maar zijn stembanden weigerden alle dienst. Hij kon knikken. Hij kon ook met zijn ogen spreken. En verder sprak zijn zwarte vrouw voor hem: die verstond hem.

Wat hem eigenlijk scheelde? ... vroeg ik onvoorzichtig. Je kon beter vragen wat hem niet scheelde. Hij had letterlijk alles wat een mens niet hebben wil. Iets aan het hart, iets met de maag, met de lever, met de ingewanden, met de huid, met het bloed, met de hersenen en met een broos beenderstelsel. En hij kon niet spreken. Eigenlijk lag daar zo'n stukje onblusbare levenswil tussen de lakens, gehinderd door een rot corpus. En het vrouwtje zorgde met onuitsprekelijke ijver voor haar patiënt.

—o—

Toen de Heiland (u weet toch, dat Heiland heelmeester betekent?) zijn discipelen uitstuurde, kregen ze niet alleen opdracht om zieken te genezen maar ook om onreine geesten uit te drijven. En toen Jezus later de zeventig uitzond kregen ze niet alleen macht om te preken, maar ook om te genezen en ... boze geesten uit te werpen. Toen eens iemand een „maanzieke” zoon bij de Heer bracht (een jongen, die dikwijls in het vuur of in het water viel, en dat niet omdat hij zo onvast op zijn benen stond) bestrafte Jezus „de boze geest” — en de knaap was meteen genezen. Met één. Het een zat aan het ander vast.

Uit deze en dergelijke voorbeelden blijkt een zeker verband te bestaan tussen bepaalde ziektebeelden en de invloeden van demonen.

Niet elke ziekte is demonisch van aard natuurlijk — maar demonie blijkt wel dikwijls uit ziekten. Ook in de moderne psychiatrie onderscheid men terdege ziekten van het organische zenuwstelsel — en ziekten, tengevolge van bezetenheid.

Bezetenheid! Dat is een gevaarlijk terrein. Occult terrein. Jezus waar-schuwde zijn leerlingen dan ook, dat ze als lammeren tussen wolven verkeerden. Daarom moesten ze argeloos als duiven zijn — maar voorzichtig als slangen. Ze streden tegen een „geslacht”, een soort, dat alleen met bidden en vasten te verdrijven is.

In de Roomse kerk kent men theoretisch nog het ritueel van de uitbanning van demonen. In de Anglicaanse kerk wordt vrij dikwijls de ceremonie voor het exorcisme gebruikt. Ook Luther was er mee vertrouwd: hij gooide eens een inktpot naar een zichtbare demon, die het hem lastig maakte; de inktvlek moet nog op de muur te zien zijn. Maar calvinisten weten slechts weinig af van dit gevaar. Misschien zitten we wat erg gevangen onder het rationalisme, dat alles ontkent wat niet meetbaar en weegbaar is. Maar dan staan we eigenlijk vrij ver van de Schrift af. En ver van de huidige tijd, die stikt in de demonie. Een destijds bekend predikant in Amsterdam leidde een gebedskring, die regelmatig samenkwam om mensen van demonen te helpen bevrijden. Een der aanwezigen vertelde me, dat tijdens de gebedsuren meermalen dreunende slagen tegen de fundamenten van het huis werden gegeven, die deden vrezen dat het huis zou instorten.

—o—

En nu terug naar ons zwarte mevrouwtje en haar zieke man. Ze heeft me namelijk eens de achtergrond verteld van de steeds wisselende ziektebeelden van haar man. Die achtergronden moet u weten.

Ze was jong en mooi geweest en pas getrouwd. Op een feestje ontmoette ze een jeugdvriend, die met haar danste en haar naar bed wilde brengen. Dat weigerde ze: ze was niet vrij meer en wilde niet meedoen aan een losse en overspelige verhouding. De jonge man drong hartstochtelijk aan — zij weigerde. Hij gebruikte alle argumenten van geest en lichaam om haar te werven, maar ze stootte hem af. Hij zwoer, dat hij haar zou bezitten en zij vluchtte naar huis. De jongeman was redeloos, bedronk zich, maakte ruzie met de andere gasten, raakte aan het vechten en werd diezelfde nacht doodgestoken. Het was een triest einde van een dans tussen twee zwarte jonge mensen ...

Was het maar het einde! Maar korte tijd later werd het duidelijk, dat het zwarte mevrouwtje niet van hem af was. Met kloppen, verplaatsen van voorwerpen, een fluisterstem in een kamerhoek en andere manieren bleef hij haar lastig vallen. Later kwelde hij ook haar man, aan wie ze het gebeurde had verteld.

Hij kondigde haar aan, dat haar man ziek zou worden — en hij werd

C. P. PLOOY - EDE

De brief van Jakobus

Gevaar van de rijkdom

(5:1-6)

Heeft God misschien iets tegen de rijken? Maar Abraham was een rijk man en tevens een vriend van God. Job was rijk en een kind van God. Jezus liet zich dienen door rijke vrouwen en Hij was bij de rijken in zijn dood. Hoewel Hij ook gezegd heeft, dat het moeilijk is voor een rijke in te gaan in Gods koninkrijk. De rijke jongeling kon niet, hij had te veel goederen. Toch had Jezus hem lief. Wat is de fout van de rijken uit Jak. 5?

Drievoudig: economisch — ze potten op; sociaal — ze doen

hun arbeiders tekort; religieus — ze doen dat alles, terwijl het de laatste dagen zijn!

Ze gedragen zich alsof ze geen verantwoording moeten afleggen tegenover de Rechter, die voor de deur staat.

„De laatste dagen” zijn de dagen tussen Christus' hemelvaart en wederkomst. Geen mens weet hoe lang of hoe kort die tijd is. Maar de wetenschap, dat we leven in de laatste dagen relativeert alles. Waar we rijk mee zijn kan ons elk ogenblik ontvallen. Maak er geen Mammon van! De tijd is kort, de gedaante dezer wereld gaat voorbij, laten zij die kopen

ermee omgaan alsof ze er niets van zouden behouden. (1 Kor. 7:29-31)

Jakobus' profetisch vermaan doet ons denken aan Amos en snijdt dieper in het vlees dan welke maatschappijkritiek ook. Heel wat maatschappijkritici zijn bij Jakobus vergeleken maar zachte heelmeesters.

Nog een enkele opmerking over de tekst:

Bij „slachttijd” van vers 6 zij verwezen naar Jer. 12:3.

Of de „rijken” die hier worden aangesproken bij de gemeente horen is een vraag, waarop verschillend geantwoord wordt (Smelik: ja; Grosheide: neen; Keulers, Jager: waarschijnlijk niet). Het waren natuurlijk wel Joden, en misschien was de grens tussen Joden binnen en Joden buiten de gemeente nog niet zo scherp te trekken in die tijd.

Geduld, broeders!

(5:7-11)

Deze opwekking van Jakobus aan

het adres der verdrukten lijkt in tegenspraak tot zijn vlammende profetie tegen de rijke verdrukkers, — maar ze is er toch de keerzijde van. Jak. 5:1-11 is in feite een eenheid. De beide onderdelen worden verbonden door het woordje „dus” in vers 7. We hebben niet de keus het protest tegen het ten hemelschreiend onrecht van de rijken, OF de opwekking tot geduld voor de arme verdrukten. Ze komen beiden uit één en dezelfde profetische mond, en voor beiden behoort plaats te zijn in de christelijke gemeenschap. Zónder het profetische protest tegen onrecht wordt elke opwekking tot geduld ongeloofwaardig en „opium voor het volk”.

Van dr O. Jager nemen we de volgende gedachten over, n.a.v. vers 8:

Geduld is een zaak van geloof en vertrouwen, geen teken van zwakte maar juist van innerlijke geloofskracht. Ongeduld is juist teken van zwakheid en van gebrek aan vertrouwen. Volharden tot het einde. „Er onder blijven staan” betekent eigenlijk het grondwoord.

ziek. Telkens veranderde zijn voorspelling van het ziektebeeld, telkens kreeg de man andere ziekten. Vele jaren spookte deze demonische figuur (de doodgestoken jeugdvriend? een andersoortige demon?) als een dienaar van Satan door het gezin. Toen ze het mij vertelde dempte ze haar stem en greep onwillekeurig mijn arm vast. „Stel u voor”, zei ze me, „ik dacht de laatste tijd dat we van hem af waren — en meteen zegt hij: ik ben er wel hoor, kijk maar naar het fornuis!” Ze had naar het fornuis gekeken en met ontzetting gezien dat een biefstukje, dat in de open pan lag, door onzichtbare handen omhoog werd geheven en zo teruggesmaakt, dat de hete boter door de keuken was gespat.

Zo'n gesprek is niet leuk. En je voelt je machteloos: want wat doe je in zo'n ellendig geval, waarop je niet voorbereid bent? Ik heb haar gezegd dat ze veel moest bidden met haar man. Ook om concreet te vragen: verlos ons van de Boze. Ook om psalmen te zingen en samen de Bijbel veel te lezen. En voorts zei ik, slechts praktisch improviserend: „spreekt u de demon maar vrijmoedig aan, hij heeft tenslotte niets in uw huis te maken. Beveel hem in de naam van Jezus Christus om uw huis te verlaten en nooit terug te komen”.

Ze luisterde met de houding van een ervaren patiënt, die het diepzinnig relaas van een medisch student aanhoort.

Ik nam haar wel eens in de auto mee, als ze op de bus moest wachten. Toen ze me het meeste verteld had biechtte ze eens op, dat de demon haar bedreigd had: dat haar man geen 69 jaar zou worden. Ze nam dat serieus en was erg angstig. Ik probeerde haar te troosten: dat onze tijden in Gods hand zijn en dat geen schepsel hierin iets te zeggen heeft. Toch probeerde ik terloops er achter te komen, hoe oud haar man was. Over drie maanden zou hij 69 moeten worden. En ze vreesde, dat hij die dag niet zou beleven. Ik zei haar, niets tegen haar man te zeggen. Voorts gaf ik haar de raad: vertrouw op Gods almacht, wees lief voor uw man en hard voor zijn rivaal. En zet verder die dreiging uit uw hoofd — u zult er later om lachen.

Ze heeft er later niét om gelachen. De week na zijn verjaardag kwam ze op mijn kantoor met een behuild gezicht. Ik schrok. Zou haar man...? Nee, snikte ze, niet dood, maar zó ziek!” Daarna kwam het nieuwe verhaal.

Ze was de hele verjaardag in spanning geweest. Hij voelde zich goed, was op geweest, had niets geweten van enige dreiging. Toen de dag voorbij was zou hij naar bed gaan. Hij kleedde zich uit en zij liep naar de keuken. Toen hoorde ze een schreeuw en een bons, rende naar de slaapkamer en zag haar man op de grond voor het bed liggen. Had zijn heupbeen gebroken. Naar zijn zeggen was het matje onder hem weggetrokken, toen hij in bed wilde stappen.

De man heeft nog enkele maanden geleefd. En het vrouwtje is er

eindelijk van overtuigd, dat de Boze niet alle macht heeft om zijn woord te houden.

—o—

Toch — het voorval is hier verteld om u duidelijk te maken, dat aan de Satan veel macht is gegeven. Zij het voor korte tijd. Hoe meer de ontknoping nadert des te meer zijn de tijden geladen. Wie er niet op verdacht is loopt met gesloten ogen langs afgronden. Wie er wel op verdacht is vraagt bijstand van de hemelse legioenen. Die weet dat onze Vader mild geeft en niet verwijt. Er is hulp genoeg voorhanden. Wie het met God houdt springt over muren, zei David. De rechtvaardige is moedig als een jonge leeuw, zei Salomo.

Als de Bijbel over „duivelen” of onreine geesten spreekt, noemt het nieuwe testament zowel diabolos als daimon, zowel baas als knecht. Hoewel we niet alles daarvan begrijpen moeten we altijd vasthouden: dat we met schepselen te maken hebben, met geschapen wezens. En aangezien we God onmogelijk voor schepper van het kwade kunnen aanzien, (zijn schepping is zeer goed, volkomen heerlijk) moet tussen toen en nu een zondeval staan; zowel de zondeval in de engelenwereld als de zondeval van mensen in het paradijs.

De demonen, waarvan de Bijbel spreekt¹⁾ en die ook in onze tijd optreden, zijn dus gevallen engelen (en alzo dienaren van het rijk der duisternis) — ofwel gestorven zondaars, die hun ellendig leven in dienst van de Boze voortzetten. Een orthodox theoloog zal zijn opmerkingen maken en misschien wel gelijk hebben ten aanzien van de identificatie. Maar met identificeren alleen zijn we er nog niet. Dit geslacht moet uitgedreven worden. Met bidden en vasten. Met zelfontlediging, afkoppelen van alles wat ons vervult. En met krachtig gebed: nauw en sterkend contact met onze hemelse Vader.

In Amerika speelt een schokkende film over exorcisme. Mensen lopen de zaal uit, letterlijk misselijk van angst. Toch gaan ze er weer heen. Uit nieuwsgierigheid. Gebonden door de zuiging van Satan.

Gevaarlijk spel. We moeten deze dingen nooit aanhalen. Maar krijgen we er mee te maken — dan weten we, wie we voor hebben. Rondom Jerusalem zijn bergen — zo is de Heere rondom hen, die Hem vrezen. Komen we buiten die bergen, dan zitten we fout. Goed fout, zeggen ze op de Veluwe. Maar komt de Tegenstander binnen Jerusalem, dringen zijn dienaren onder ons door... dan moeten we ze snel identificeren en terugsturen; zo niet gevangen nemen. En het is nog als in Eliza's tijd: zij die bij ons zijn, zijn meer, dan die daar buiten. Krachtige helden, tot dienst van hen die op weg naar de zaligheid zijn. Gods legioenen. Ze behoeden ons op onze wegen — mits die wegen voor de Heere open liggen. Ze dragen ons op de handen — mits we onszelf aan de Heere opdragen. We zullen onze voet aan geen steen stoten — mits we op het fundament van apostelen en profeten blijven. Waakt en bidt dat u niet in verzoeking komt.

¹⁾ Efeze 6:12.

HULP BIJ BIJBELSTUDIE

Dus niet wegllopen of je er ongeïnteresseerd van afwenden. Jakobus schrijft ons geen bedrust voor, maar geeft ons een hartversterking (sterkt uw harten). We leggen ons niet bij de dingen neer, maar strekken ons uit naar de komst van de Heer.

In dát kader, van het komende Rijk, staat de opwekking tot geduld.

Geen berusting, maar toerusting voor de komst van de Heer. Tot zover O. J.

„Ge hebt van de volharding van Job gehoord” (vers 11), — maar was Job wel een voorbeeld van geduldig dragen? Vervloekte hij zijn geboortedag niet? Hield hij tegenover zijn vrienden niet vast aan zijn recht? Twistte hij niet

met God?

Maar ondanks alle verzoeken/beproevingen heeft hij zijn God niet loslaten. Hij volhardde liever in het raadsel van zijn lijden, dan de weg op te gaan van de goedkope verklaringen. Hij worstelde liever met God en mensen, dan het hoofd te buigen onder onoprechte kapitulatie (Smelik). In zware aanvechting blijft zijn oog geslagen op zijn Rechter en Verlosser in de hemel. En al werd hij tot de beidelstraf verarmd, — hij wist en ondervond: rijk is de HERE aan barmhartigheid en goedheid!

Appèl op God

(5:12,13)

Deze verzen zullen aansluiten op vers 9 uit het voorafgaande. Onder verdrukking wordt vaak de uitlaatklep gebruikt van het klagen tegen elkaar. Maar óók van het ijdel zweren. Jakobus wijst beide af. Zijn afwijzing van het ijdele zweren is bijna woordelijk gelijk aan die van Jezus in de Bergrede (Matth. 5:33-37). De eed voor de rechtbank is hier niet in geding. Want het gaat hier over de onderlinge omgang in de gemeente. En dáár heeft de eed geen

recht van bestaan. Daar zij ons ja ja en ons neen neen.

Er is een betere weg van appèl op God, n.l. het gebed. Niet tegen elkaar zuchten, maar tot Hém zuchten. Dat helpt, verlicht het hart en verruimt het denken. Zie Filip. 4:5-7.

Maar dan ook dank en lof Gode toezingen, als we welgemoed zijn. Dat hoeft niet te wachten tot er een keer in ons lot gekomen is. Paulus en Silas waren in de gevangenis al „welgemoed” en zongen de lof des HEREN! Hand. 16:25.

De 'Hulp bij de Bijbelstudie' over De profeet Jona is verschenen!

Het tweede deeltje van de 'Hulp bij de Bijbelstudie' „De profeet Jona” van de hand van Prof. C. Veenhof is **verschenen**. We wijzen er op dat we velen die het eerste deeltje bestelden moesten teleurstellen, het was na het verschijnen onmiddellijk uitverkocht. **Een herdruk voor deze prijs is niet mogelijk.**

Bestellingen dienen **uitsluitend** te geschieden op giro nr 575663 t.n.v. G. de Kruijf, Troelstralaan 252, Utrecht. De prijs is: per 1 ex. f 1,75; 5 ex. f 7,50; 10 ex. f 14,—; 20 ex. f 27,—. Elke 10 meer f 13,50.

Na een zesweekse reis door India vervult ons een gevoel van grote dankbaarheid. We zijn de HERE dankbaar, we zijn u dankbaar voor alles wat er gedaan kan worden door uw hulp.

Een wandeling door een arme buurt in New Delhi laat de armoede in dat land nog eens schrijnend uitkomen. Een armoede, zo groot, dat wij ons nauwelijks kunnen voorstellen wat het betekent om onder zulke omstandigheden te moeten leven. 's Avonds zagen we de mensen, zonder denken, op straat slapen met nauwelijks kleren aan. Het was erg koud, het vroer in dat gedeelte van India. In de kranten stond vermeld, dat er in een week ca. 300 mensen van de kou waren gestorven. Veel mensen van het platteland trekken naar de steden in de hoop daar een beter bestaan te vinden, maar de meesten wacht een grote teleurstelling: armoede en werkloosheid. Vijftig procent van India's bevolking of ca. drie honderd miljoen mensen zijn zo arm, dat ze vaak nog niet genoeg geld hebben voor één maaltijd per dag. We spraken met een oude man, die al in drie dagen niet had gegeten. Op sommige scholen krijgen de kinderen melk tussen de middag. Dit wordt bekostigd door ontwikkelingshulp, maar in de vakanties vervalt dit en dan komt er iets voor in de plaats. In plaats van geld gaven we de bedelende kinderen bananen, omdat geld soms moet worden afgegeven. Een banaan kost ongeveer vier centen in Nederlands geld omgerekend. We hadden vaak drommen kinderen om ons heen en ook heel oude mensen, allemaal voor een banaan. Eens hadden we twee hardgekookte eieren van ons ontbijt overgehouden en in onze tassen meegenomen. De eerste twee bedelaars, die we zagen — het waren oude mannen — gaven we zo'n ei. Maar ze wisten niet wat er mee te doen. Ze beklopten en bekeken de eieren van alle kanten en het bleek dat ze nog nooit een ei hadden gegeten. Wij zijn toen maar bij ze gaan zitten en hebben ze laten zien hoe een ei gepeld moet worden.

En dan als contrast de kinderen in de kindertehuizen. Velen van hen hebben vroeger gebedeld en soms als ze gaan zitten zie je nog de bedelhouding van vroeger. Niet omdat ze nu nog zouden bedelen of vragen, maar omdat ze lange tijd in deze houding op straat hebben gezeten. Deze kinderen hoor je nu van de HERE zingen en je ziet ze aandachtig luisteren als er uit de Bijbel wordt verteld. Zij weten wat het betekent, dat God de ellendigen en nooddriftigen zoekt en een plaats geeft in het Koninkrijk van Zijn liefde. De oudere kinderen getuigen hier ook van. Dankbaar zijn we, dat God ons juist dit werk te doen gegeven heeft en dat u het ons mogelijk maakt om te helpen.

Het doel van de reis naar India

was om de mogelijkheid te bespreken om binnenkort twee nieuwe tehuizen te openen. Hier toe werd besloten en wij hopen, dat dit binnen niet te lange tijd verwezenlijkt zal worden. Deze twee tehuizen komen onder het bestuur van de Bethel Fellowship en de heer Samuel zal geregeld deze beide nieuwe tehuizen bezoeken en met zijn ervaring de mensen daar ter plaatse helpen. Er zal op deze manier een goede controle zijn, dat het werk eerlijk en op goed christelijke wijze wordt gedaan. Wij zijn erg blij met deze oplossing. Deze tehuizen liggen in het Noorden van India, één in Noord Bihar en één daar niet ver vandaan in Uttar Pradesh. De prediking van het Evangelie heeft in deze gebieden niet veel vrucht afgeworpen. De mensen zijn erg gesloten voor het Evangelie. Men hoopt door het oprichten van deze kindertehuizen een open deur te krijgen. Gods grote liefde voor het verlorene zal zichtbaar worden door het helpen van deze arme kinderen. In Noord Bihar denkt men gauw te kunnen beginnen. De gebouwen zijn er en kunnen gehuurd worden, ook het personeel is al gevonden. Er moet alleen nog het een en ander aan de huizen worden opgeknapt en er zijn nog wat legale zaken te regelen. Wij hopen, dat dit niet te veel tijd zal kosten en dat binnen een paar maanden het huis geopend kan worden. Wij horen nooit van moeilijkheden om de kinderen te vinden!

Tot slot nog een paar woorden over de kleding, die door ons naar India wordt gezonden. Dit is heel nodig! Wij zijn vooral geschrokken van de situatie in het noorden, in het bijzonder in het tehuis van Mevrouw Staudt. Er was beslist onvoldoende wintergoed. Er zijn daar kortgeleden weer 11 zakken kleding aangekomen, maar omdat wij ons nooit goed gerealiseerd hebben, dat het daar zo koud kan zijn, hebben wij steeds de nadruk gelegd op het geven van zomerkleding. Het is goed dat wij daar nu een heel koude tijd hebben meegemaakt. Wij weten nu, dat er meer winterkleding voor de kinderen nodig is. Wat zou het fijn zijn als we aan ieder kind een wintermantel zouden kunnen geven!

Mevrouw Samuel van de Bethel Fellowship in Tuticorin heeft een zondagsschool en er komen bij haar iedere zondag zo'n 80 kinderen uit een arme wijk, die vlak achter het huis ligt. Er waren toen wij haar bezochten net verschillende zakken kleding aangekomen en deze werd de dag voor ons vertrek uitgedeeld. We kregen nu een brief van Mevrouw Samuel waarin o.a. stond:

„Ik ben zo dankbaar voor al de kleding voor mijn zondagsschoolkinderen. U was er bij toen we kleding uitdeelden en dit is over-

al rondverteld, want de volgende dag stonden er wel 300 kinderen voor ons huis. Ik weet niet hoe ik ze kan helpen. Ze stonden daar van 3 uur 's middags tot 1 uur 's nachts. Ik heb ze toen niets gegeven, want ik had niet genoeg. Maar ik heb ze gevraagd om zondag naar de zondagsschool te komen en ik zal daar de kleding die ik nog heb uitdelen.”

We hebben verschillende ouders van deze kinderen bezocht. Ze zijn heel arm en erg dankbaar voor het kleine beetje dat je geeft. Moge de HERE deze ouders en kinderen open harten geven om de Blijde Boodschap van Gods vergevende liefde te aanvaarden. Ze luisteren aandachtig als er van de HERE wordt verteld.

Het begin is er

Ruim vijftig personen zijn op zaterdag 2 februari begonnen aan een urgentie-opleiding die vanuit de Sociale Academie op gereformeerde grondslag is belegd. Deze opleiding is speciaal bedoeld voor personen vanaf 25 jaar die nu reeds, of over een jaar, werken in de praktijk.

Er was reden tot dankbaarheid in meer dan één opzicht. Voor de initiatiefnemers was het verblijdend dat na anderhalf jaar van voorbereiding nu reeds een start kon worden gemaakt. In de afgelopen periode is veel werk verzet. Daarbij was o.a. het besluit om de dagopleiding al te beginnen met een urgentie-opleiding. Voordeel daarvan is dat een andere categorie van belangstellenden ook konden gaan studeren.

Met elke student is een toelatingsgesprek gehouden. Het was opmerkelijk hoe gemotiveerd men tot de keuze van een beroep in de dienstverlenende sector was gekomen. Personen vanuit de verschillende participerende kerken en groeperingen zullen trachten de komende vier jaren met elkaar de studie tot een goed einde te brengen.

De dankbaarheid werd dan ook vertolkt door het zingen van Ps. 150:1, „Looft God, looft Zijn Naam alom”.

We hebben daarna geluisterd naar een gedeelte uit Markus 4 en Hebreëen 13. In deze schriftplaatsen komt zo prachtig uit dat alle goed werk alleen als zodanig kan worden gekwalificeerd indien het in directe relatie staat met Jezus Christus.

In het openingswoord van de voorzitter van het bestuur, Ir. J. v. d. Graaf, kwamen de twee elementen die bij deze start aanwezig moeten zijn — dankbaarheid en ootmoed — duidelijk naar voren.

Wij willen ons werk als bestuur, docenten en studenten verrichten in gehoorzaamheid aan Gods Woord, waarbij het ons niet past in triomfantelijke zin te beginnen onder het motto „hier zijn wij”.

Wilt u ons blijven helpen, zodat wij uw hulp weer kunnen doorgeven aan de velen, die in nood zijn en wij hen van het nodige kunnen voorzien, want: „Stel, dat een broeder of zuster gebrek heeft aan kleding en aan dagelijks voedsel, en iemand uwer zegt tot hen: Gaat heen in vrede, houdt u warm en eet goed, ZONDER hen echter van het nodige voor het lichaam te voorzien, wat baat dit?”

Stichting Redt Een Kind

Secr.: Burg. van Tienenweg 37, Diemen. Tel. 020-359944. Postgiro 1599333 t.n.v. Stichting Redt Een Kind te Zwolle.

Kledingadres: Hortensiastraat 79, Zwolle.

Wel kunnen wij gaan werken vanuit een bepaald gegeven, waarbij als ons uitgangspunt moet gelden „het geloof in God, zoals Hij Zich in de Bijbel openbaart” (beginsel-verklaring).

Nog meer werd ons in dit openingswoord aangereikt vanuit de Bijbel nl. dat de christen altijd, maar in het bijzonder op het gebied van de dienstverlening, iets zal merken van de smaadheid om Christus wil. Een dienstknecht is niet meer dan zijn Meester. Hoe meer de secularisatie zal gaan toenemen, hoe duidelijker dit zal gaan blijken.

Er zal de komende tijd nog veel denkwerk verricht moeten worden door bestuur en docenten. Dat hier vooral een taak ligt voor de docenten is duidelijk. Daarom was het voor het bestuur een vreugde een aantal docenten te kunnen voorstellen die in afhankelijkheid aan God zullen trachten aan onze doelstellingen te gaan werken.

In drs C. Verhoeff te Bennekom hebben wij een directeur aangehouden die vanaf 1 mei 1974 de urgentie-dagopleiding voor zijn rekening neemt. Voor de urgentie-opleiding wordt hij daarbij geholpen door drs F. L. Groenendijk te Rotterdam, thans wetenschappelijk medewerker aan de V.U. te Amsterdam, die de pedagogische vakken voor zijn rekening neemt. Mevrouw G. Schaap te Wierden zal zich vooral richten op de praktische vakken als: Theorie en kennis van het werkteerterrein van het maatschappelijk en sociaal cultureel werk.

De beide bestuursleden mr. P. Coumou en I. A. Kole zullen zich bezig houden met resp. Juridische kennis en Godsdienst. Wij hebben goede verwachtingen van deze personen.

Gezien de landelijke functie van deze opleiding wordt er vanaf 16 februari 1974 op elke zaterdag te Amersfoort gedoceerd.

Dit alles is slechts het begin.

Alles richt zich nu verder op het begin van de dagopleiding die — zo wij hopen — in augustus te Ermelo kan starten.

Daarom is aan de opening van de urgentie-opleiding geen bijzondere aandacht geschonken en zijn er geen uitnodigingen gezonden. Ook dit onderdeel zal te zijner tijd bij de officiële opening van de dagopleiding aan de orde komen.

Een begin dat financieel ook mogelijk werd door het slagen van de financiële actie in 1973. Want zoals u weet, de komende jaren zullen wij dit alles — in afwachting van de subsidie — moeten realiseren.

Vele diakonieën/kerkeraden heb-

ben ons de afgelopen periode hun gift en hun toezegging voor de komende jaren doen toekomen. Wij hopen dat degenen die tot op vandaag nog niet hebben gereageerd dit spoedig zullen doen.

Vooraf in dit jaar, waarin ook een begin wordt gemaakt met een eerste jaar dagopleiding, zal de gehele gereformeerde gezindte duidelijk hun verantwoording — ook financieel — moeten verstaan.

Maar ook zullen wij met elkaar onze verantwoordelijkheid moeten zien, die wij hebben ten opzichte van de wereld waarin wij mogen leven.

Om tot deze bewustwording en positie-bepaling te kunnen komen, hebben wij elkaar ook hard nodig. Samenwerken in het kader van de Sociale Academie is vanaf het begin binnen de kring van participanten vreugdevol verlopen. Dat blijve zo, vooral om de eer van de God die het ons zal doen gelukken.

Dordrecht.

W. Huizer

Boek-aankondigingen

Waarom en Waarheen? Verslag van het Reformatorisch Getuigenis op 11 nov. 1972 te Utrecht. (Het is een uitgave van de Internationale Raad van Christelijke Kerken (I.C.C.C.). Toespraken van ds J. H. Velema, ds W. Glashouwer, ds L. Huisman, ir. J. v. d. Graaf, ds R. Wurmbrand, ds R. Akkerman.

Bestellen door overschrijven van f 2.50 op giro 524990 t.n.v. Alg. Secr. I.C.C.C. te Amsterdam.

Bijbelstudieexperimenten door Hans-Ruedi Weber. Een uitgave van het Ned. Bijbelgenootschap en de Katholieke Bijbelstichting (1973). Bedoeld als een praktische handleiding voor het in groepsverband onderzoeken van de bijbel. Een brochure van 39 blz. die geschreven is om discussies uit te lokken. Bestellen door f 3.50 over te maken op giro 63635 t.n.v. N.B.G., Haarlem (onder vermelding van bestelnummer 10.481.8.)

Op al mij wegen door Annie Verdelman (uitgave Elisabethbode Lochem 1973, 104 blz. prijs f 5.95). De sabethbode. Een aantal artikelen, die schrijfster is medewerkster aan Eliza in dit blad schreef, zijn nu in een boek gebundeld. Hoewel ik dit boek niet helemaal gelezen heb, zijn de artikelen die ik las te typeren als vlot geschreven, humoristisch en tegelijk ernstig. Beslist niet alleen van toepassing voor bejaarden en zieken. Evangelisatie-commissies kunnen het als geschenk goed gebruiken.

Bestellen door het overmaken van de prijs op giro no. 331812 t.n.v. Stichting Elisabethbode Tuinstraat 1, Lochem.

Zuid-Afrika. Maandblad Nederlands-Zuid-Afrikaanse-Werkgemeenschap (11e jaargang nr 1.) Dit nummer is voornamelijk gewijd aan de zgn. Gelofte van de gereformeerde wereld niet best voorstond. Och ja, men was dikwijls nog wel aardig goed

wordt elk jaar in Zuid-Afrika de Slag aan de Bloedrivier (1838) herdacht. De boeren zagen in dat jaar de beslissende veldslag tegen de Zulu's aankomen en legden vantevoren de gelofte af, wanneer zij de overwinning mochten behalen, de dag van de veldtocht als dankdag elk jaar te zullen vieren en tot eer van God een kerk te zullen stichten. Het voortbestaan van de boeren stond op het spel. Het maandblad van de genoemde werkgemeenschap wil ons echter wijs maken dat het voortbestaan van het Zuidafrikaanse volk op het spel stond. Dat is op z'n zachtst gezegd „overdreven”, want de boeren vormen een minderheid van dat volk, beter: van de Zuidafrikaanse volken.

Het is begrijpelijk en volkomen terecht, dat de blanken in Zuid-Afrika hun Gelofte van dankbaarheid vieren. Ook in andere landen wordt deze dag gevierd door hen die met de blanke Zuidafrikaners meeleven. In ons land zijn herdenkingsdiensten gehouden door mensen, die de apartheidspolitiek steunen en blijkbaar voornamelijk meeleven met de blanken in Zuid-Afrika. Er werden echter ook „alternatieve diensten” gehouden. In deze diensten werd ook gewezen op de slag aan de Bloedrivier. Toen werden de blanken niet onder de voet gelopen door de Zulu's. In deze diensten werd echter op gewezen, dat de blanken vandaag in veel opzichten de kleurlingen onder de voet lopen. De blanken in Zuid-Afrika werden aangeklaagd...

Het is moeilijk om in de rassenproblemen van Zuid-Afrika een goed inzicht en een overwogen oordeel te krijgen. Een voorwaarde is in elk geval, dat de informatie zo volledig en betrouwbaar mogelijk is. Het is dan ook buitengewoon stuitend, dat het maandblad van de ge-

noemde werkgroep de alternatieve herdenkingsdiensten alleen maar afdoet met enkele kreten: geen kennis van de geschiedenis van de huidige situatie, toegeven aan modernisme, enz.

Niets wordt gezegd over dr Beyers Naudé en het Christelijk Instituut. Niets over de tientallen, die huisarrest hebben of in de gevangenissen zitten, omdat zij voor hun vrijheden vochten. Niets over de perscensuur en over het brute politie-optreden.

Ik neem het beslist niet zonder meer voor de bestrijders van de apartheidspolitiek op, maar wil men betrouwbare en zo volledig mogelijke informatie, dan moet men het maandblad van de Nederlands-Zuidafrikaanse Werkgemeenschap in elk geval niet alleen lezen en er zeker niet op vertrouwen.

Zendingsspiegel. Tien jaar zendingsarbeid onder de Bantu in Natal (Zuid-Afrika) door de Geref. Kerk van Haarlem en de met haar samenwerkende kerken.

Deze zendingsspiegel telt 48 blz. en bevat als belangrijkste bijdrage een beschouwing van ds W. L. Kurpershoek over het zendingswerk in het Nqutudistrict. Mooi (met veel illustraties) uitgegeven door Buijten en Schipperheijn te Amsterdam.

„De veranderbaarheid van de mens” was het thema van een aantal kolleges voor het Studium Generale van de Vrije Universiteit. Deze kolleges zijn onder dezelfde titel in boekvorm verschenen bij de uitgeverij Kok in Kampen (prijs f 10,75). De hoogleraren Nauta, De Froe, Groen, Duijker, Tennekes, Beerling en Berkhof laten hun licht over dit onderwerp schijnen. Het zijn voornamelijk wijsgerige en vakwetenschappelijke beschouwingen. Van

een bijbels licht is in deze kolleges weinig te merken. Het licht hier en daar even op. O.a. in de uiteenzetting van Tennekes en veel duidelijker in het verhaal van Berkhof.

„Gods Woord — Levensboek voor deze tijd” van drs A. Keizer.

Dit is een heel bijzonder boekje van 63 blz. (uitgave van Buijten en Schipperheijn, Amsterdam, prijs f 4,90).

De schrijver wil laten zien wat het oude en het nieuwe testament ons kunnen leren voor het economisch leven. Zo schrijft hij op treffende wijze over de wetten voor het oude volk Israël en hun betekenis voor actuele economische problemen.

Dit is een knappe publikatie, omdat het gevaar zeer groot is om in biblicisme te vervallen. De auteur is aan dit gevaar ontkomen. De kern van zijn geschrift formuleert de schrijver zelf o.a. op blz. 53: „Het onderzoek van de zakelijke wijsheid van Gods wet voor het gehele leven, waarvan wij nog maar zo weinig zien, zou nieuwe economische probleemstellingen doen ontstaan met betrekking tot nog steeds zeer omstreden fundamentele economische vraagstukken en zou het nadenken daarover een nieuwe Schriftuurlijke stimulans geven.”

Het blijvende Woord. Prekenserie onder redactie van ds G. Janssen en ds Z. G. van Oene. Wij kregen toegestuurd de 2e jaargang, no. 7 en 8, een preek van ds J. Meester en een van ds G. Janssen. Bestellen bij mevr. E. K. Winkel-Schaapman, Terpelkwijkstraat 2, Zwolle. Giro: 812817.

H. E. S. W.

Ons „Program”

„Opbouw” heeft zijn naam te danken aan prof. Jager. Hij heeft het blad ten doop gehouden. Van hem is het openingsartikel in nummer één. Ik wil daarvan nu iets vertellen omdat daarin duidelijk wordt gezegd wat de oprichters met „Opbouw” bedoelden.

Het feit dat prof. Jager dit artikel schreef betekent dat men daarin geen klinkende fanfares hoort over grootse plannen. En evenmin zwaar geladen beloften over wat „Opbouw” wel allemaal bieden zal. Nee, prof. Jager vertelt daarin eerst dat de naam „Opbouw” ontleend is aan de Schrift. Daarin wordt immers meermalen en met nadruk gesproken over de „stichting”, d.w.z. de „opbouw” van de gemeente! Welnu aan die opbouw wilde „Opbouw” dienstbaar zijn.

Zeer bewust stelden de oprichters zich daarom vóór alles ten doel de kennis — de „Geestelijke”, „gelovige” kennis — van de Heilige Schrift te bevorderen.

Mij stond in die dagen, in verband met ons blad, scherp een woord van de destijds zeer bekende Dr E. D. Kraan — een knap en voornaam theoloog — voor ogen. Deze wees er een halve eeuw geleden eens in een bewogen referaat op, dat het er met die „Geestelijke”, „gelovige” Schriftkennis in de gereformeerde wereld niet best voorstond. Och ja, men was dikwijls nog wel aardig goed

thuis in de theologische gedachtenwereld van Kuyper. Men wist ook wel een en ander van de „antirevolutionaire beginselen” en zo. En er was ook nog wel wat kennis van de „bijbelse geschiedenis” — al werd die, naarmate de lagere school verder achter de rug lag, steeds magerder! Maar van een „verstaan” van de Schrift, laat staan van een „machtig zijn in de Schriften”, wat weinig sprake. Wie nam b.v. de moeite zich door herhaald lezen van, een zich inleven in een profetisch boek, een evangelie, een brief van Paulus, die werkelijk te leren verstaan?

Welnu in verband daarmee zei dr Kraan dat als in de gereformeerde wereld niet met alle kracht gestreefd werd naar deze Schriftkennis men de tak waarop men zat doorzaagde. Deze opmerking van dr Kraan had mij diep getroffen.

Als gevolg van deze overwegingen heeft Opbouw er steeds naar gestreefd de lezers behulpzaam te zijn bij het verwerven van deze kennis. En ik doe niemand onrecht als ik zeg dat in dit opzicht prof. Jager in de redactie vooraan stond! Hij heeft in de loop der jaren een schat van onderwijs in de Schrift gegeven! Zijn prachtige boek „Kernwoorden” is — men vergeve het beeld — in „Opbouw” geboren.

In het openingsartikel heeft Prof. Jager ook nog iets gezegd waarover door enkelen kritisch, ja, soms zelfs smalend gesproken is. Prof. Jager wees er daarin namelijk op, dat „Opbouw” er graag aan wilde meewerken, dat de Schriften onderzocht worden om de rijke beloften te leren kennen, en ook de wil des HEREN voor „elk terrein des levens”. En dat het daarbij de bedoeling was alle meelevende kerkleden te bereiken! De Schrift is immers voor allen geschreven. En die voorlichting hebben allen nodig. Vooral ook de „kinderen in het verstand”. Prof. Jager wees daarbij op

Psalm 19:8 „den eenvoudige wijsheid gevende”. En op het woord van Christus dat de Vader „deze dingen” voor de wijzen en verstandigen verborgen, maar ze de kinderkens openbaard had, (Matth. 11:25). En in dat verband herinnerde prof. Jager aan het woord van Luther dat, als hij preekte, hij niet dacht aan Melanchton en andere geleerden, maar aan zijn Hansje en Liesje. Als die het verstonden konden Melanchton en die anderen er ook wel bij! Daarmee wilde prof. Jager niet zeggen dat er in Opbouw ook niet veel zou geschreven worden waar Hansje en Liesje niet bij konden. Maar „Opbouw” wilde hen toch beslist niet vergeten.

Wat in het openingsartikel geschreven werd over deze zaak is nog veel meer actueel dan toen het uit Jager's pen kwam. Er dreigt nu levensgroot het gevaar dat de kerkmensen zich met allerlei actuele kwesties gaan bezig houden — kranten, radio en televisie bedelven de mensen met „informatie” daarover — terwijl het „ene nodige”, het ononderbroken omgaan met, het zich inleven in de Schrift, almaar op de achtergrond raakt. De kennis van de Heilige Schrift gaat zienderogen achteruit. En het moet de eerste opgave van „Opbouw” blijven het onderzoek van de Schrift bij alle lezers rusteloos te stimuleren en hen daarbij te helpen.

Ik ben daarom bijzonder blij dat de Schriftstudies die „onder de streep” verschijnen in kleine handige boekjes voor een kleinigheid beschikbaar worden gesteld. Laat men die toch gebruiken in bijbelkringen, op jeugdverenigingen — en vooral in het gezin! Wat zou het fijn zijn als b.v. in een gezin gezamenlijk een bijbelboek werd gelezen met gebruikmaking van deze boekjes. Ik hoop vurig dat de uitgave daarvan kan doorgaan!

Dit voor deze week.

C.V.

„Hulp bij Bijbelstudie“

Zoals u weet is het tweede deeltje — het bespreekt de profeet Jona —, verschenen. Hebt u het al besteld? Laten jeugdverenigingen, bijbelkringen, clubs, ook al zijn ze niet van plan dat bijbelboek direct te behandelen, een aantal exemplaren voor later aanschaffen. Zou het ook niet goed zijn als op de catechisatie, b.v. aan het eind van de cursus een klein bijbelboek in een paar weken werd besproken? Als men dat wil doen laat men dan ook een aantal exemplaren van deze „Hulpen“ reserveren. Straks komt, als er animo voor blijft, het deeltje over Jakobus van ds Plooy van de pers.

Men bedenke: van een herdruk kan geen sprake zijn! Dan zou zo'n boekje zeker vijf à zes gulden kosten. Nu franco per post f 1,75. Voor meerdere exemplaren en de wijze van bestelling leest u meer op pag. 89 onder De brief van Jakobus.

Bestelt liefst zo spoedig mogelijk!

Internationale conferentie

Het Internationale Reformatorisch Verbond hoopt van 5 tot 10 aug. 1974 haar eerstvolgende, tweejaarlijkse conferentie te houden, onder het algemene thema: Christus onze vrede.

Bijbelstudie, lezingen en discussies zullen zich concentreren op de Dienst der Verzoening:

— het werk van Christus in de verzoening van mens en wereld met God;

— het volk van God in de dienst der verzoening in de wereld.

Plaats: conferentieoord „Woudschoten“, Zeist.

Data: 5-10 augustus 1974.

Sprekers: Gerhardt Blocher, predikant te Flawil (St. Gallen), Zwitserland; Georg Goyder, Industrieel, Londen; Ferguson MacDonald, predikant van de Free Church of Scotland; dr Pierre Ch. Marcel, directeur van het Franse Bijbelgenootschap, Parijs; prof. dr Herman Ridderbos, Kampen.

Voertalen: engels en Duits.

Kosten f 175,— per persoon; voor studenten f 125,—.

Programma's met aanmeldingsformulieren kunnen worden aangevraagd bij de heer Phil Brouwer, Nic. v. d. Steenstr. 51, Mijndrecht; tel. 02979-5159.

Kerknieuws

Bedankt voor Zaandam: Ds J. C. Janse te Velp.

Leerdam — Op zondag 10 maart j.l. deed Ds G. van Keulen, na bevestigd te zijn door Ds P. Veldstra, intrede in de kerk te Leerdam met een preek over Efeziërs 4: 11-13.

Het adres van Ds G. van Keulen is thans: Kerkstraat 51, Leerdam. Tel. 03451-2571.

Heerenveen — Het adres van Ds W. J. v. d. Linde is thans: Veluweaan 12, Heerenveen. Tel. 05130-36733.

Katwijk — Procedure kerkelijke goederen. Het vonnis van het Haags Gerechtshof, waarbij de kerkelijke goederen toegewezen werden aan de geref. kerk („binnen Hoogeteens verband“) (predikant Ds 't Hoff) is door de Hoge Raad in cassatie vernietigd.

Nieuws uit breder kring

Proeve van geloofsgetuigenis — Op verzoek van de generale synode van de gereformeerde kerken (syn.) te Dordrecht ontwierpen de hoogleraren dr G. C. Berkouwer en dr Herman Ridderbos een „proeve van een eenparig geloofsgetuigenis“. Deze werd door de synode te Haarlem met diepe dankbaarheid en grote instemming ontvangen. De kerkeraden zullen zich op dit stuk nader bezinnen. Ter Hervormde synode bleek bovengenoemd geloofsgetuigenis, toegelicht door de beide opstellers, niet haalbaar te zijn. Na een brede discussie besloot de hervormde synode het stuk niet naar de kerkeraden en classes te zenden.

Samenspreking te Nijkerk — Onder leiding van de Chr. Geref. ds R. Kok is in Nijkerk tussen de Chr. Gereformeerden en Hervormden een samenspreking gehouden. Het was voor de tweede keer. Gesproken werd over hetgeen samenbindt, bepaalde ontwikkelingen in het kerkelijk leven zoals de afval van de kerk en de toenemende gezagskrisis. De vergaderingen zullen worden voortgezet.

len een gift zond f 20,- (337). En uit 's-Gravenhage f 25,- (580). Al weer uit het Noorden f 10,- van (655). Een oude lezer van Opbouw gaf nu f 10,-. En daarna kwam er, weer uit Groningen f 50,- van (498). Voorts uit de Stichtse Lustwaranda f 25,- van (741). En de laatste gift werd mij na een preekbeurt in de hand gestopt. Een envelop met f 20,-. Dat is in totaal f 733,50.

Ik hoef niet te zeggen hoe dankbaar ik voor dit meelevende ben. Het fijne is dat steeds meer gevers een adres of zelfs meer dan één opgeven waaraan Opbouw moet worden gestuurd. Een gever, die twee adressen op gaf schreef mij een enthousiaste brief waaruit ik het volgende citeer: „k Hoop dat de giften wat meer binnenkomen. 't Gaat te traag, ondanks uw inspanning en zorg om het in alle vriendelijkheid te animeren... Laat iedere abonnee tenminste 1 x per jaar f 5,— storten!... Het is zo nodig... De redactie moet armslag hebben. En laat elk trachten een abonnee te winnen!“ Ik geef deze oproep graag door! En nu kijk ik maar weer uit naar nieuwe girobiljetten!

Uw
C. Veenhof.

Girono. 817417

DE TOESTAND DER DODEN

en de

Wederopstanding der doden

Prijs f 3,25 Giro 346974

t.n.v.

Comité

De waarheid der Schriften

Rotterdam.

Tel. 010-652972

Drukkerij „Steenbergen“

★

Periodieken

Boekwerken

Handelsdrukwerk

ZEIST - TELEFOON 03404 - 12452

Wie doet er mee?

Zoals ik reeds eerder schreef heb ik weer heel wat te verantwoorden.

Het begon vanuit het Oosten f 25,- van (455), toen uit het Noorden f 25,- van (995) en f 10,- van (057). Uit Zwijndrecht kwam van (488) f 10,-. Ook de omgeving van Kampen liet zich niet onbetuigd! Eerst f 3,50 van (019) en daarna de top van alles wat ik tot dusver ontving f 500,-. Het kwam van een heel goede vriend van Opbouw. Van een broeder die al meerma-

PLAATS UW FAMILIEBERICHTEN

IN DIT BLAD

Verschenen:

„De Geur van het Veld“

14 verhalen
over natuur en jacht,
door D. W. L. Milo

Deze opstellen zijn deels in „Opbouw“ verschenen en op eenvoudige wijze herdrukt en gebundeld.

Bestelbaar door overboeking van f 6,— op postgiro 92 24 70 van D. W. L. Milo, Vierhouten.

Te huur

in de zomermaanden

GEDEELTE VAN WONING,

woonkamer, keuken,
3 slaapkamers.

J. G. v. Dommelen,
Hullenweg 2a, Wapenveld.
Tel. 05206-8340.

ZOMERHUISJE TE HUUR

7 personen.

In bosrijke omgeving.

Voorzien van geyser, koelkast, t.v. en aardgasverw.

Ook nog vrij voor Pasen en en Pinksteren.

Inlichtingen: B. Welink,
Molenstraat 24, Den Ham
(Ov.). Tel. 05495-1418.

Aangeboden

gedurende de eerste 2 weken van juli onze in Enschede staande zo goed als nieuwe

DRIVE-IN WONING

4 à 5 slaapplekken.
Vergoeding overeen te komen.

Brieven onder nr. 153 bureau „Opbouw“, Slotlaan 220, Zeist.

Het wordt nu echt tijd

dat U uw 2e woning kiest,
dit i.v.m. plaatsbepaling.

U kunt kiezen uit:

1. **Mob. bungalow** — omg. Putten — f 19.000,— (is ook voor permanente bewoning geschikt).
2. **Sta-caravan** te Wapenveld (zeer bosrijk) in de prijsklassen: f 4.800,—, f 5.900,— en f 17.400,— (ook volledig gestoffeerd en gemeubileerd). Lage pacht.
3. **Woonark** — met ligplaats directe omgeving Zwolle — f 27.500,— (ook geschikt voor permanente bewoning).
4. **Sta-caravan** — directe omgeving van Nunspeet — f 8.400,—.
5. **Arbeidershuisje** in Wier (Frl.) met leuke gr. schuur. f 18.900,— (iets voor zomerhuis?).
6. **Bouwgrond** omg. Balkbrug — voor recreatiebungalow, ± 1000 m² voor f 28.500,—.
7. **Recreatiebungalows** — steen gebouwd, met eigen grond — te Ommen en op het eiland Texel, resp. f 59.750,— en f 74.750,—.

In alle gevallen is financiering mogelijk.
Belt u even?

Uw adviseur en gastheer:

SPIJKERBOER - ELBURG

Tel. 05250-1751

Redactieleden

Ds H. Smit
Ds G. Janssen
Drs H. de Jong
D. W. L. Milo
Drs H. E. S. Woldring

Adres van de Redactie

Postbus 7176
te Amsterdam.

Advertenties en druk

Drukkerij
„Steenbergen“,
Slotlaan 220, Zeist.
Tel. 0 3404 - 12452

Abonnementsprijs:

f 22,50 per jaar
f 11,75 per halfjaar
f 6,15 per kwartaal
Buitenland: Europa
en zeepost f 30,—;
Luchtpost f 50,—

Geref. Persvereniging „Opbouw“

Abonnementenadministratie
Rotterdamse Rijweg
174, Rotterdam-8
Tel. 010 - 153535
Giro 40.49.45

Advertenties inzenden tot dinsdagmorgen 10.00 uur.